

Michaela ZRONKOVÁ, *Paměť o městě (Soběslav v měšťanských pamětech 1632-1752)*, České Budějovice 2007 (= diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 158 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Narativní písemnosti představují typ pramene, ke kterému se historičky a historikové zabývající se raně novověkými městy rádi vracejí a jemuž občas věnují i zaslouženou ediční pozornost. K městům, která mají „vlastní“ vyprávěcí prameny, patří také Soběslav, jejíž *Paměti* se dochovaly ve sbírce rukopisů a starých tisků Knihovny Národního muzea. Soběslavské paměti však na počátku minulého století pod názvem *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* vydal vídeňský archivář František Menčík. Jeho edice, která vyšla v soběslavském Musejním sborníku roku 1901, je také dodnes používána. Teprve Marta Hradilová ale v nedávné době upozornil na skutečnost, že Menčíkova edice (či spíše přepis) vznikla podle rukopisu uchovávaného dnes v Rakouské národní knihovně, který je ale na rozdíl od „pražského“ rukopisu značně neúplný. Z toho důvodu dostaly Michaela Zronková společně s Lenkou Novotnou (která svou práci bude obhajovat později) jako zadání svých diplomových prací edičně zpracovat rukopis uchovávaný v Národním muzeu. Zatímco Lenka Novotná se ve své dokončované diplomové práci věnuje starší části rukopisu, jejímž autorem byl známý soběslavský erbovní měšťan Řehoř Smrčka ze Sabinova, Michaela Zronková se ve své předkládané práci věnovala mladší části rukopisu, která vznikala mezi léty 1675 až 1752, přičemž zahrnovala období ještě starší, sahající až do roku 1632.

Diplomová práce sl. Zronkové má dvě části. V první z nich se diplomantka zabývala různými aspekty spojenými se vznikem rukopisu. Nejprve se věnovala dějinám města, kde rukopis v poslední čtvrtině 17. a v první polovině 18. století vznikl. Kromě početné regionální literatury, která dějinám Soběslavi věnovala pozornost především v první polovině 20. století, se snažila využít i archivní prameny uložené v bohatém fondu Archiv města Soběslavi ve Státním okresním archivu Tábor. Ve svém výkladu akcentovala ty stránky vývoje města, kterým věnoval pozornost i „její“ rukopis, tedy hospodářským a správním dějinám stejně jako historii některých světských i církevních památek. V následné kapitole zasadila literaturu věnovanou dějinám města do kontextu dosavadního bádání o raně novověkých městech. obdobně přistoupila i k samotnému prameni, když se ho snažila porovnat s ostatními narativními písemnostmi věnujícími pozornost 17. a 18. století (paměti z Pelhřimova, Velkého Meziříčí, Chrudimi, Rakovníka, Valašského Meziříčí, Volyně, Slaného, Prahy či Kutné Hory).

Další část svého výkladu již Michaela Zronková věnovala autorům „svého“ rukopisu, z nichž literatura dosud určila jediného, a to navíc mylně (s. 53). Ve druhé části Soběslavských pamětí se přitom diplomantce podařilo identifikovat čtyři rukopisy (s tím, že „třetí rukopis“ se objevuje pouze o jediného zápisu na jedné straně rukopisu, s. 52). Pečlivým porovnáním rukopisu s prameny dochovanými v Archivu města Soběslavi se jí podařilo určit, že prvním autorem pamětí byl soběslavský měšťan Václav František Ignides Vobratánský a druhým Jan Libra; další dva rukopisy diplomantka neurčila. Na podkladě dochovaných matrik a dalších pramenů tak mohla objasnit životní osudy i příbuzenské vztahy dvou dosud neznámých autorů pamětí.

V následujícím výkladu se poté Michaela Zronková věnovala obsahu pamětí, které se vymykají představě „pěkných“ vyprávěcích pramenů známých například z pera Mikuláše Dačického z Heslova. V Soběslavských pamětech společně s obvyklými záznamy o obnovách městských rad, úmrtích významných osob, výkyvech počasí, požárech, povodních, násilných činech či vojenských událostech nechybí například opisy různých písemností z městského archivu (dopisy, privilegia, trhová smlouva, předpisy o pořadí ve vaření piva a jiné), písně o událostech třicetileté války (bitva u Jankova, dobytí Jihlavy, obležení Prahy) nebo obšírný opis nákladů na stavbu kostela sv. Marka založeného na konci padesátých let 17. století soběslavským měšťanem Zachariášem Markem Markovským. Jestliže se diplomantce podařilo podat, domnívám se, úplný popis toho, *co* paměti obsahují, mohla více pozornosti věnovat interpretaci pamětí, tedy otázce *proč* si autoři poznamenali právě tyto události a ne něco jiného.

Druhou podstatnou část diplomové práce tvoří její přílohy, zejména edice druhé části Soběslavských pamětí (s. 83-152), která představuje vůbec první zpřístupnění tohoto pozoruhodného pramene.

Diplomovou práci Michaely Zronkové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako **výbornou**.

Jindřichův Hradec, 23. srpna 2007

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.